

# El canvi climàtic frena el creixement de les sardines al golf de Roses

## Un estudi del CSIC apunta que al nord de la costa catalana hi ha menys dies amb menjar per als peixos i l'aigua és més freda des de l'any 2007

---

Les sardines del golf de Roses són més petites que les del sud de Catalunya i creixen més lentament, un fenomen que els científics relacionen directament amb els efectes del canvi climàtic. Un estudi liderat per l'Institut de Ciències del Mar del CSIC (ICM-CSIC) assenyala que la temperatura de l'aigua i la disponibilitat d'aliment són factors decisius per entendre aquesta diferència i alerta que, des del 2007, l'escalfament i els canvis en els cicles marins han empitjorat el creixement de l'espècie al nord. La recerca, publicada a la revista *Marine Environmental Research*, mostra que avui les sardines d'Arenys de Mar, al sud, assoleixen majors talles perquè viuen en aigües més càlides a la primavera i a l'estiu, període de creixement de l'espècie. En canvi, al golf de Roses, adjacent al golf de Lleó, els vents fan que l'aigua sigui uns 3 °C més freda, i això limita el creixement dels juvenils des del primer any i condiciona tota la seva vida. Els investigadors han analitzat també l'evolució de la temperatura i de la productivitat al llarg del temps i han detectat un canvi de règim tèrmic el 2007. Aquest canvi coincideix amb el col·lapse de la pesqueria de sardina al golf de Lleó i explica l'empitjorament sobtat del creixement en aquesta regió. «Tot i que a petita escala més temperatura implica més creixement, en escenaris de canvi climàtic la situació és més complexa», adverteix Joan Mir, primer autor de l'estudi. Segons ell, «la davallada sobtada de la talla de la sardina al golf de Lleó s'explicaria per una reducció del creixement entre l'edat 1 i 2 a partir de 2008, probablement relacionada amb un avançament en l'edat de maduresa, provocat per l'increment de temperatura». A tot això s'hi afegeix un canvi en la disponibilitat d'aliment al mar, que és clau per a les sardines joves. Al golf de Roses, el període en què hi ha més menjar disponible s'ha escurçat 32 dies respecte fa 20 anys, un 25% menys de temps, mentre que al sud aquest patró s'ha mantingut estable. «Aquest doble efecte, una temperatura més alta i menys aliment, genera un estrès considerable per a les sardines joves, especialment al nord», explica Ana Sabatés, investigadora principal del projecte. Tanmateix, els autors conclouen que aquests resultats ajuden a entendre millor el declivi de la sardina i evidencien la necessitat d'una gestió pesquera més adaptativa davant del canvi global. Finalment, els professionals apunten que les futures línies de recerca se centraran en els mecanismes fisiològics i metabòlics que hi ha darrere d'aquests canvis, com la maduració precoç en condicions ambientals adverses, per valorar si les espècies marines podran adaptar-se a escenaris climàtics cada vegada més extrems. Aquest no és el primer estudi que analitza la situació de la sardina. Fa uns mesos, en el marc de les III Jornades de Conservació i Aprofitament del Mar celebrades a Palamós, la investigadora de la UdG, Marta Muñoz, va presentar «Afectació del canvi climàtic a les poblacions de sardines del litoral Mediterrani». En el marc d'una ponència va explicar que cada vegada hi ha menys sardines i tenen una talla més petita. Això obliga a afrontar reptes per protegir-la. Però els estudis també mostren elements positius en les de la Costa Brava. Per exemple, tenen una talla més gran i estan més sanes que les d'aigües més càlides al sud de Catalunya. I si es té en compte tota la costa catalana, a diferència d'altres mars com l'Atlàntic, no estan afectades pel paràsit anisakis sip. Per això es treballa en la creació d'una marca de qualitat de sardina de la costa catalana. Estudis sobre la sardina també han permès descobrir una nova amenaça, un bacteri que afecta el procés de cria. La sardina té un alt valor ecològic perquè es troba en un punt intermedi de la xarxa tròfica. S'alimenta de plàncton i posa a disposició d'aquesta energia als grans depredadors. «Quan aquest pas intermedi trontolla, tota la comunitat es desequilibra, que és el que està passant», apuntava Muñoz. Si es comparen poblacions d'aquí i altres mars, les de l'Atlàntic són més grans i estan en millor estat de salut que les del Mediterrani. Si la comparació es fa entre les de la Costa Brava i les de més al sud, en aigües de Tarragona, explicava la investigadora, «les diferències entre els dos llocs són significatives,

les d'aquí són millors que les del sud». S'ha de tenir en compte que a l'àrea de la Costa Brava l'aigua és més freda que a Tarragona, un factor que podria influir.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2025/10/15/canvi-climatic-frena-creixement-les-121985928.html>